

1. En bestemmelse om, at det bibliotekarisk uddannede, fast ansatte personale ved folkebibliotekerne lønnes og pensioneres af biblioteket efter bestemmelser svarende til regler, som er gældende for folkeskolens lærere i vedkommende kommune.

2. En bestemmelse, hvorefter statens tilskud til folkebibliotekerne udover det i lovforslagets § 5, stk. 1, a, omhandlede grundtilskud omfatter refusion af alderstillæg til det bibliotekarisk uddannede, fast ansatte personale ved folkebibliotekerne. Statens årlige merudgift ved gennemførelsen af en sådan bestemmelse ville have andraget mindst 250 000 kr.

3. En bestemmelse om ydelse på visse nærmere angivne betingelser af statstilskud til opførelse af selvstændige biblioteksbygninger samt til udvidelse af bestående biblioteksbygninger eller omdannelse af ældre bygninger til biblioteksformål.

Endvidere har man ment at burde foreslå en noget mindre forhøjelse af statens grundtilskud til folkebibliotekerne end den i biblioteksforeningens indstilling foreslåede, der som foran anført ville have medført en årlig merudgift for staten på ca. 1 473 000 kr., medens den årlige merudgift ved den nu foreslåede forhøjelse kun udgør ca. 714 000 kr.

Idet man iøvrigt henviser til de som bilag 7—9 gengivne beregninger over statens, kommunernes og amtens merudgift ved gennemførelsen af det foreliggende lovforslag, skal man til forslaget enkelte bestemmelser knytte følgende bemærkninger:

ad § 1.

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 1, dog at benævnelsen „biblioteker“ — ligesom i lovens navn — er ændret til „folkebiblioteker“ og ordet „statstilskud“ til „tilskud fra staten og kommunerne.“

ad § 2.

I overensstemmelse med, hvad der allerede almindeligvis er gældende, fastsættes det i stk. 1 d, at hjemlån fra folkebibliotekerne skal være vederlagsfrit, medens adgangen til hjemlån efter den gældende bibliotekslov enten skal være vederlagsfri eller kan betinges af et mindre årligt vederlag. Foranlediget af, at de samvirkende sognerådsforeninger i organisationens erklæring af 12. januar 1949 (jfr. bilag 3) fraråder indførelsen af bl. a. den heromhandlede bestemmelse, skal man bemærke, at den adgang, som den gældende bibliotekslov i § 2. d. giver

bibliotekerne til at betinge adgangen til hjemlån af ydelsen af et mindre årligt vederlag, for tiden kun benyttes ved 14 af landets ca. 1 300 folkebiblioteker, og at vederlaget i henhold til bestemmelsen i § 3. c. i undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 353 af 15. december 1932 højst kan fastsættes til 2 kr. årlig. Under hensyn hertil har man fundet det rigtigt at fastholde forslaget om, at hjemlånet skal være vederlagsfrit.

I overensstemmelse med biblioteksforeningens indstilling har man i stk. 1. e, der svarer til den gældende lovs § 2, stk. 1. e, optaget en bestemmelse om obligatorisk læsestue i alle købstadbiblioteker, idet alle købstadbiblioteker allerede har læsestue. Med hensyn til biblioteker på landet vil sådanne efter den foreslåede ændring af bestemmelsen kunne oprette læsestue, uden at ministerens billigelse heraf fremtidig skal indhentes, medens man på den anden side samtidig har åbnet mulighed for at forlange, at særlig store biblioteker i landdistrikter skal indrette læsestue. Der tænkes herved særlig på stationsbyer og lignende bymæssige bebyggelser af en sådan størrelse, at de må sidestilles med købstæder. Man har ikke fundet det rigtigt at frafalde dette forslag, hvis gennemførelse de samvirkende sognerådsforeninger fraråder, men for at tydeliggøre, at kravet kun skal kunne gennemføres efter en individuelt foretagen undersøgelse er det oprindelige udkast ændret i overensstemmelse hermed i lovforslagets tekst ved indføjelser af ordene „i hvert tilfælde“.

I væsentlig overensstemmelse med biblioteksforeningens indstilling, forsåvidt angår spørgsmålet om indførelse af obligatorisk biblioteksvæsen, har man som nyt stykke 2 optaget en bestemmelse om, at vedkommende kommunalbestyrelse i kommuner, hvor der den 1. april 1959 ikke findes et godkendt folkebibliotek, skal træffe foranstaltning til, at der inden 1. april 1960 oprettes et folkebibliotek, der kan godkendes efter loven om folkebiblioteker. Man har ikke anset det for påkrævet, som det er foreslået af biblioteksforeningen, at forlange, at de biblioteker, der oprettes i henhold til denne bestemmelse, skal være kommunale. De samvirkende sognerådsforeninger har frarådet indførelsen af obligatorisk biblioteksvæsen, og bestyrelsen for amtsrådsforeningen i Danmark har udtalt sin betænkelighed ved den foreslåede bestemmelse, men ministeriet må i overensstemmelse med biblioteksforeningens tillægge det stor betydning, at der oprettes folkebiblioteker i de resterende ca. 430 biblioteksløse sognekommuner.